

ACADEMIA ROMÂNĂ – FILIALA IAȘI
INSTITUTUL DE ARHEOLOGIE
MUZEUL NAȚIONAL AL BUCOVINEI

ARHEOLOGIA MOLDOVEI

XLV

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

EDITURA „KARL A. ROMSTORFER”

ACADEMIA ROMÂNĂ – FILIALA IAȘI
INSTITUTUL DE ARHEOLOGIE
MUZEUL NAȚIONAL AL BUCOVINEI

ARHEOLOGIA MOLDOVEI

XLV
2022

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

EDITURA „KARL A. ROMSTORFER”

București/Suceava, 2022

ACADEMIA ROMÂNĂ
ARHEOLOGIA MOLDOVEI

Fondator
Acad. MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA

COLEGIUL DE REDACȚIE:
RADU ARDEVAN (Cluj-Napoca); IONEL CÂNDEA (Brăila); FLORIN CURTA (Gainesville);
FALKO DAIM (Mainz); SVEND HANSEN (Berlin); GHEORGHE POSTICĂ (Chișinău);
GERHARD TRNKA (Viena); MICHAEL VICKERS (Oxford); CORNELIA-MAGDA LAZAROVICI,
VIRGIL MIHAILESCU-BÎRLIBA, VICTOR SPINEI, DAN GH. TEODOR (Iași)

COMITETUL DE REDACȚIE:
ALEXANDER RUBEL, redactor responsabil; GEORGE BILAVSCHI, secretar de redacție;
DAN APARASCHIVEI, GEORGE BODI, COSTEL CHIRIAC, CĂTĂLIN HRIBAN,
LUCIAN MUNTEANU, ADRIAN PORUCIUC, CONSTANTIN-EMIL URSU,
OLIVIER WELLER, membri.

Redactor (Editura Academiei Române): MIHAI POPA, ADRIAN MIRCEA DOBRE
Tehnoredactare computerizată: GEORGE BILAVSCHI, CĂTĂLIN HRIBAN
Desenele care ilustrează volumul au fost executate în cea mai mare parte
de către ROMEO IONESCU

Proiect aprobat și finanțat de Consiliul Județean Suceava

Revista „Arheologia Moldovei” apare o dată pe an.

La revue „Arheologia Moldovei” paraît une fois par an.

În țară revista se poate procura prin poștă pe bază de abonamente la:

Les lecteurs de l'étranger peuvent s'abonner par:

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, P.O. Box 5-42, RO/76117, București,

România, Tel. 4021-3188146, 4021-3188106; Fax: 4021-3182444;

SC MANPRES DISTRIBUTION S.A., Piața Presei Libere, nr. 1, corp B, Et. 3, cam. 301-302, Sector 1, București,

Tel. 4021-3146339, Fax: 4021-3146339,

e-mail: abonamente@manpres.ro, office@nanpres.ro, www.manpress.ro

DEREK COM S.R.L., e-mail: derek_com@yahoo.com

ORION PRESS IMPEX 2000 S.R.L., P.O. Box 77-19, București, sector 3, tel. 4021-6106775, 4021-2106787,

Fax: 4021-3350296, România, e-mail: office@orionpress.ro

Manuscrisele, publicațiile pentru schimb, precum și
orice corespondență se vor trimite pe adresa
Comitetului de redacție al revistei:

Manuscripts, publications pour échange et toute
correspondance seront envoyés à l'adresse du Comité
de rédaction de la revue:

Institutul de Arheologie, str. Codrescu (Pavilion H), nr. 6, 700479, Iași, România,

tél./fax 004 - 0332-106173; e-mail: arhmold@arheo.ro

© 2022, EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

SUMAR SOMMAIRE CONTENTS INHALT

STUDII

- MARIAN ADRIAN LIE, *O perspectivă asupra conceptului de cultură, de la începuturi până la structuralismul lui Lévi-Strauss (I)* [A perspective on the concept of Culture, since its beginnings and to Levi-Strauss' Structuralism (I)] 7
- ALEXANDRU CIORNEI, *An enduring classification of the raw materials from the Upper Palaeolithic and Epipalaeolithic sites in the Middle and Lower Bistrița Valley (Northeastern Romania): Overview and reassessment* 27
- VICTOR COJOCARU, *Spațiul est-carpatic în secolele III/II a.Chr. – III/IV p.Chr.: Între tradiția antică și interpretările moderne. II. Tradiția antică (sursele epigrafice)* [The East Carpathians space in the 3rd/2nd century BC – 3rd-4th century AD: Between Antiquity tradition and Modern interpretations. II. The Antiquity tradition (epigraphy sources)] 59
- GEORGE BILAVSCHI, *Considerații referitoare la evoluția plugului medieval* [Some considerations regarding the evolution of the medieval plough] 95

NUMISMATICĂ/SFRAGISTICĂ/FALERISTICĂ

- LUCIAN MUNTEANU, ANDREI BALTAG, GEORGE-DAN HÂNCEANU, *Descoperiri monetare din Moldova. XIV* [Numismatic finds in Moldavia. XIV] 125

MATERIALE

- CORNELIA-MAGDA LAZAROVICI, *Mesele-altar de la Scânteia-Dealul Bodești (jud. Iași) și câteva observații cu privire la acest tip de artefacte din cultura Cucuteni* [The altar-tables of Scânteia-Dealul Bodești (Iași County) and certain remarks regarding this type of artifact within Cucuteni Culture] 141
- CARSTEN MISCHKA, ADELA KOVÁCS, *Drăgușeni-Ostrov, Botoșani County: New research and information* 165
- CĂTĂLIN HRIBAN, DAN APARASCHIVEI, ANDREI BALTAG, SEVER-PETRU BOȚAN, ȘTEFAN HONCU, ALEXANDRU BERZOVAN, *Cercetarea arheologică preventivă din punctul „Șesul Târgului” (orașul Podu Iloaiei, jud. Iași). Complexele medievale* [The preventive archaeological research on the site of “Șesul Târgului” (Podu Iloaiei township, Iași County). The medieval features] 181

STUDII INTERDISCIPLINARE

- DANIEL MALAXA, SIMINA STANC, LUMINIȚA BEJENARU, *Analiza arheozoologică a materialului descoperit în situl de cultură Wietenberg (1900-1450/1400 a.Chr.) de la Uroi-Sighet (jud. Hunedoara)* [The archaeozoology analysis of the material uncovered in site pertaining to the Wietenberg Culture (1900-1450/1400 BC) of Uroi-Sighet (Hunedoara County)] 205
- ANA DROB, VIORICA VASILACHE, *Investigația non-invazivă a unei arme medievale din bronz descoperite în Podu-Iloaiei – „Șesul Târgului”, jud. Iași* [The non-invasive investigations of a medieval bronze weapon uncovered in Podu Iloaiei – “Șesul Târgului”, Iași County] 219

RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE

Marian MOCANU, <i>Ceramica de masă din spațiul vest-pontic în epoca romană. Secolele I-VII p.Chr.</i> , Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2021, 290 p. (Alex-Marian Cornea)	227
Alexandru FLUTUR, <i>Clădirea comandamentului de la Berzobis. Principia de legiune din timpul Principatului</i> , Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2020, 198 p., ISBN 978-606-020-283-7 (Adelina Picior)	229
Volodymir KOLODA, Serhiy GORBANENKO, <i>Agriculture in the Forest-Steppe Region of Khazaria</i> , in col. „East Central and Eastern Europe in the Middle Ages, 450-1450”, translated by Maryna Sergegyeva, Brill, Leiden-Boston, 2020, 115 p. (George Bilavski)	231
Robert Daniel SIMALCSIK, <i>Evoluția în timp a structurii antropologice a populațiilor de pe teritoriul comunei Săbăoani, județul Neamț</i> , Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2021, 289 p. ISBN 978-606-020-378-0 (Ludmila Bacumenco-Pîrnău)	234
Agnieszka STEMPIN (ed.), <i>The Cultural Role of Chess in Medieval and Modern Times. 50th Anniversary Jubilee of the Sandomierz Chess Discovery</i> , Poznań, 2018, 248 p. (Ludmila Bacumenco-Pîrnău)	238
Vasile URSACHI, George Dan HÂNCEANU, Angela SIMALCSIK, Robert Daniel SIMALCSIK, Lucian MUNTEANU, <i>Cimitirul medieval de la Brad: cercetările arheologice din anii 1963-2004</i> , Ed. Istros, Brăila, 2020, ISBN 978-606-654-371-2, 710 p. (Bogdan-Andrei Chiriloaie)	242
Svein H. GULLBEKK, Christoph KILGER, Steinar KRISTENSEN, Håkon ROLAND (eds.), <i>Coins in Churches. Archaeology, Money and Religious Devotion in Medieval Northern Europe</i> , Routledge, London-New York, 2021, 454 p. ISBN 9780367557065 (Andrei Baltag)	245
Elena ARCUȘ-JANTOVAN, <i>Moneda și circulația monetară în Principatul Moldovei (1711-1859)</i> , Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Chișinău, 2022, 267 p. (Mihai-Bogdan Atanasiu)	246
<i>Activitatea științifică a Institutului de Arheologie din Iași în anul 2021</i> (Dan Aparaschivei)	251
ABREVIERI	279
<i>Norme de editare a textelor pentru Arheologia Moldovei</i>	286

